

ضرورت تجدید نظر در بیانیه استروب به منظور پوشش دادن مطالعه اکولوژیک

The Necessity of Revising the STROBE Statement in Order to Cover Ecological Studies

محسن رضائیان^۱

M. Rezaeian

در سخن سردبیری شماره شهریور سال ۱۳۹۲ مجله دانشگاه، خوانندگان، داوران و نویسندگان فرهیخته مجله را با بیانیه استروب آشنا ساختیم. همانطور که در آنجا اشاره شد، در سال ۲۰۰۷ میلادی، بیانیه استروب توسط تعدادی از دانشمندان و به منظور دستورالعمل استاندارد برای گزارش مطالعات اپیدمیولوژی مشاهده‌ای نظیر مطالعات مقطعی، مورد-شاهدی و هم‌گروهی به چاپ رسید [۱]. سپس در سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۱ میلادی دو الحاقیه جدید به این بیانیه افزوده شد. الحاقیه اول برای پوشش دادن مطالعات مربوط بررسی روابط ژنتیکی Genetic Association Studies (STREGA) [۲] و الحاقیه دوم برای پوشش دادن مطالعات اپیدمیولوژی مولکولی Molecular epidemiology studies (STROB-ME) [۳] مطرح شد. با این وجود همانطور که در مقاله اخیر خود به آن اشاره کرده‌ام [۴]، یک دسته بسیار مهم از مطالعات اپیدمیولوژی مشاهده‌ای، یعنی مطالعات اکولوژیک (Ecological Studies) در متن این بیانیه در نظر گرفته نشده است. این درحالی است که مطالعات اکولوژیک علی‌رغم همه محدودیت‌های خود نظیر احتمال رخداد مغلطه اکولوژیک (Ecological fallacy) و یا وجود مشکل در کنترل متغیرهای مخدوش کننده (Confounding Variables)، از ارزش بسیار بالایی برخوردارند. این ارزش به ویژه در بررسی ارتباط بین متغیرهای مختلفی نظیر مسائل اجتماعی-اقتصادی با بیماری‌ها، آسیب‌ها و پیامدهای مرتبط با آنها به ویژه در سطوح جغرافیایی مختلف نظیر شهرستان‌ها و استان‌های یک کشور مطرح می‌گردد [۵]. از همین‌رو، ضروری بود که طراحان بیانیه استروب به منظور پوشش دادن مطالعات اکولوژیک نسبت به تجدید نظر در این بیانیه و یا طراحی یک الحاقیه جدید همت بگمارند [۴] که خوشبختانه این موضوع مهم مورد موافقت آنها قرار گرفته است [۶].

۱- استاد گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

تلفن: ۰۳۴-۳۴۲۶۴۰۳، دورنگار: ۰۳۴-۳۴۲۵۵۲۰۹، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk

References

- [1] Rezaeian M. How to Report Observational Studies. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2013; 12(6): 415-16. [Farsi]
- [2] Little J, Higgins JP, Ioannidis JP, Moher D, Gagnon F, von Elm E, et al. STrengthening the REporting of Genetic Association Studies (STREGA)--an extension of the STROBE statement. *J Clin Epidemiol* 2009; 62(6): 597-608.e4.
- [3] Gallo V, Egger M, McCormack V, Farmer PB, Ioannidis JP, Kirsch-Volders M, et al. STrengthening the Reporting of OBservational studies in Epidemiology--Molecular Epidemiology (STROBE-ME): an extension of the STROBE statement. *J Clin Epidemiol* 2011; 64(12): 1350-63.
- [4] Rezaeian M. A call for revising the STROBE statement to cover ecological studies. *J Clin Epidemiol* 2014; 67: 836-7.
- [5] Rezaeian M, Dunn G, St Leger S, Appleby L. Geographical epidemiology, spatial analysis and geographical information systems: a multidisciplinary glossary. *J Epidemiol Community Health* 2007; 61(2): 98-102.
- [6] Cevallos M, Poole C, von Elm E, Altman D, Egger M; STROBE. Response to Rezaeian: Strengthening the Reporting of Observational Studies in Epidemiology (STROBE) extension for ecological studies. *J Clin Epidemiol* 2014; 67(7):837-8.